

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

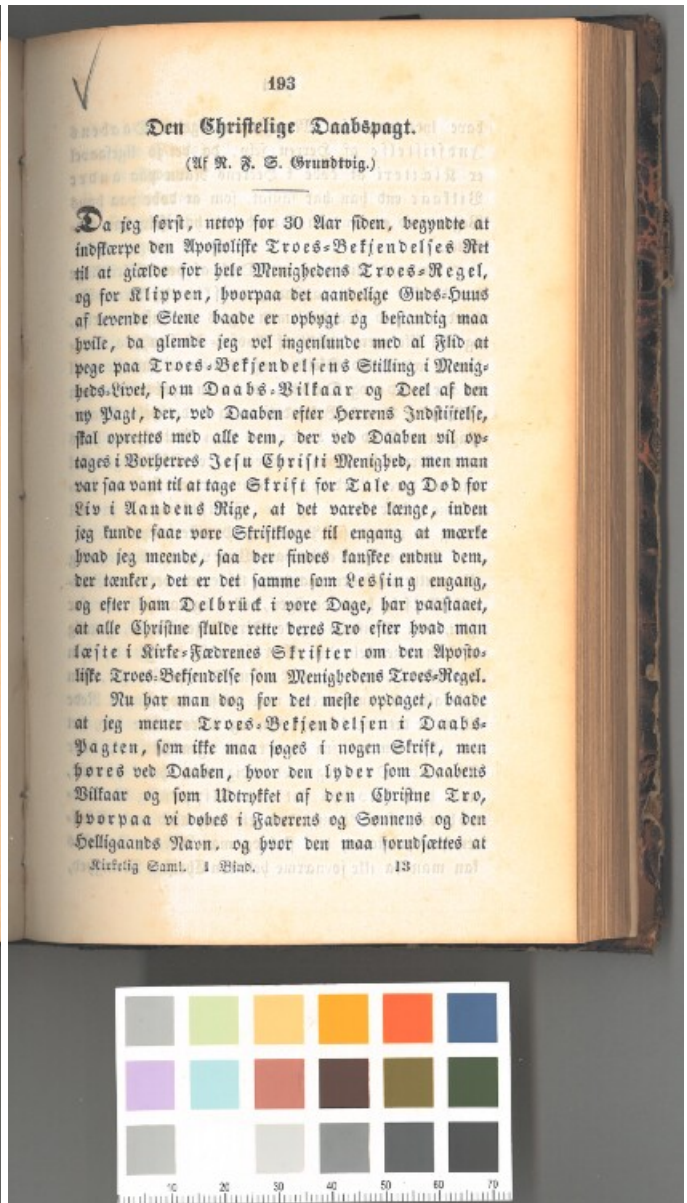
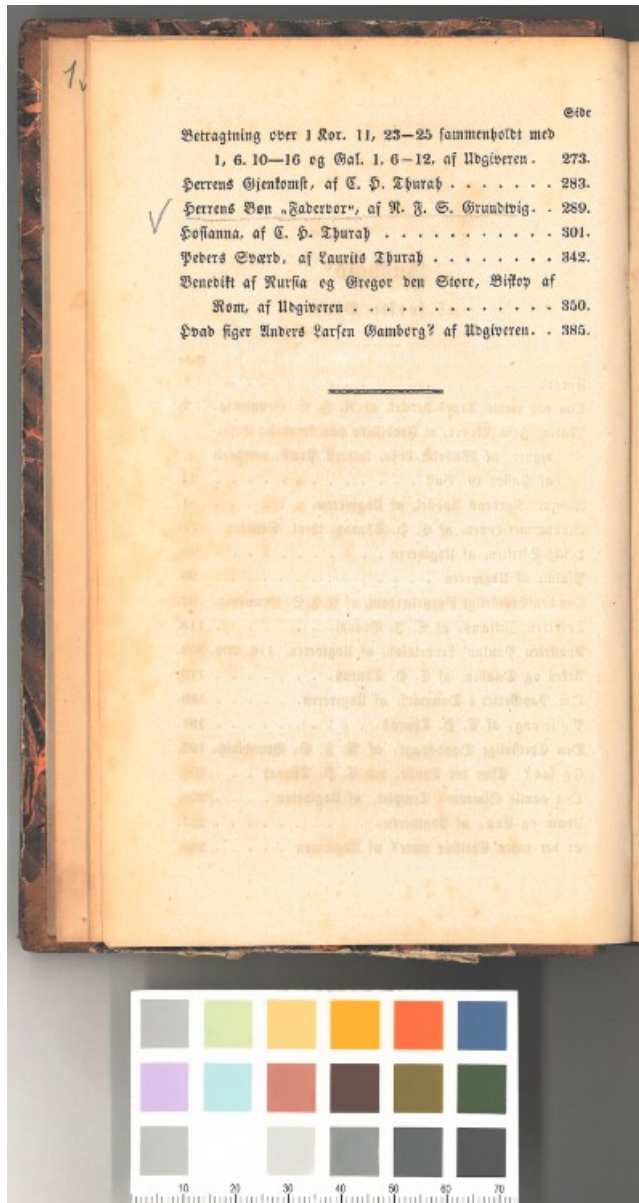
Titel: Den Christelige Daabspagt

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Den Christelige Daabspagt", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1855_1122-txt-shoot-idm106/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

have lydt eens for Menigheden ligesaa Daabens Indskriftelse af Herren selv, da det jo ligesaa vel er Kættei at døbe i Herrens Navn paa andre Vilkaar end han har fastsat, som at døbe paa hans Begne med en anden Daab end han selv har indstiftet.

Derimod bliver en heel Deel af vore Skrifstolige haardnakket ved at paastaae, at skiondt Troes-Bekendelsen ved Daaben maa agtes for uforanderlig, og kan ikke være udledt af Apostel-Skriften, da Daaben er ældre end Skriften og Apostlerne kun stred til de Troende og Døbte, at desuagtet maa man ikke kalde Troes-Bekendelsen og i det hele Daabs-Pagten et Ord af Herrens egen Mund, og hans egen Grund-Kærdom, hvorefter de Skrifstolige skal rette al deres Kærdom, da man dermed siges at fornærme Skriften og de Skrifstolige, ja vel endog at nærme sig Paven og Papisferiet paany.

Dette er saa aabenbar Brævl, at det egentlig ikke nytter at svare paa det, thi enten veed de Gødtfolk ikke selv hvad de siger, eller ogsaa de finder for godt, paa Skriftens og de Skrifstoliges Begne, gruelligt at fornærme hele den Christne Menighed, som om Menigheden grundede sin Tro paa noget, den vel kaldte himmelfaldet, men vidste dog ingen Rede til, hvor det var kommet fra, og indrommede selv, det var ikke kommet fra Herrens egen Mund, hvor Troens Ord dog nødvendig maa have hjemme, naar han selv deri skal være Klippen og Grundvolden, som Menigheden selv dog altid med Skriften har paastaet, han skal og maa være. Saaledes kan man da ikke fornærme hele den Christne Menighed,

uden dermed gruelligt at fornærme Herren selv, thi var hele Menighedens Tro grundet paa noget andet end et Troens Ord af Herrens egen Mund, da havde Herren enten været saa flødesløs at træve en Tro af sin Menighed, som Saligheds-Vilkaar, uden engang at sige hvilken Tro, eller han havde været for magtesløs til at skaffe sig en Menighed, der vilde grunde sin Tro paa hans Ord.

Var det derfor sandt, hvad man har paastaet, at vi, ved at hævde den apostoliske Troes-Bekendelse, og i det hele Daabs-Pagten, som Ord af Herrens egen Mund og som det ufravigelige, men ogsaa eneste Vilkaar for det Gienfødsels og Fornøysels Bad, som Daaben efter Herrens Indskriftelse er, nærmede os Paven og hvad man har kaldt Papisferi, da gjorde det jo hverken fra eller til, thi ligesom Luther holdt paa de tre Troes-Artikler, paa hele Daabs-Pagten og paa Daaben i Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn, skiondt han godt vidste, han havde det altsammen tilfælles med Paven i Rom, som havde blandet meget af sit Papisferi derimellem, saaledes maae vi jo ogsaa holde fast paa den eneste christelige Betragtning af Daabs-Pagten og af det uoploselige Baand mellem Troen og Daaben, enten vi saa har den tilfælles med Paven eller ikke, og enten han har blandet noget af sit Papisferi deri eller ikke. Det er imidlertid ogsaa Brævl med al den Snak om Pavens og hans Papisferies Sammenhang med Daabs-Pagten, som et Ord af Herrens egen Mund og som det eneste Saligheds-Vilkaar, thi vel siger Paven meget rigtig,

at man skal stille Daab's-Pagten og i det hese hvad vi kalder Sacrament-Ordet fra alt andet, under Navn af Herrens egen mundlige Meddelelse (Traditio Dominica), men han gjør det ingenlunde selv, saa han hører i denne Henfende netop Klarlig til de Skriffløge, om hvem Herren byder at gjøre hvad de siger men ikke hvad de gjør, thi blandt alle skriffløge Skolemestere er der aabenbar Ingen, der mindre end Paven følger eller kan være tænt med at følge hans eget gode Raad, og betragte Daab's-Pagten som Herrens egen Munds Ord og Salighedens eneste Vilkaar, efter som derved Overtroen paa ham selv som Christi Stattholder, og paa alt hans Papisteri om Salighedens Vilkaar, er aldeles udeluft. Eller kan dog ikke enhver, som har sund Menneſke-forstand, begribe, at Paven i Rom er det største Bræve-Hoved under Solen, naar han først og fremmest udraaber: hos som har Øren at høre med, han hør! det er Herrens egen Munds Ord, at hvem der forsager Djævelen og alle hans Gjerninger og alt hans Væsen, og troer paa Gud, Fader og paa Jesus Kristus Hans eenbaarne Søn og paa den Helligaand, alt som vor apostoliske Troes-Bekendelse lyder, hvem der gjør det og lader sig døbe derpaa i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn, han har med den Helligaand faaet Fred med Gud ved Syndernes Forladelse, og er gjenfødt til det evige Liv og skal fornyses derefter af den Helligaand, naar Paven først og fremmest udraaber det, men derpaa tager os ved Æmet og siger: det var nu Herrens Ord og Indstiftelse, men her nu hvad jeg, som Sancti Peters Efterfølger, Himmerigs Dors-

vogter og Christi Stattholder, har at melde, og det er, at vil du blive salig, ja, vil du ikke udelukkes af den hellige Kirke og overandvordes til Satan og brænde i Skærsilden, da maa du gjøre og lade alt hvad jeg faaer ifinde at byde og befale! Naar derfor vore høilærde og sprænglærde Føll synes ikke at kunne fatte saa søleklar en Sandhed, da er det kun, fordi de har den ubehagelige Følelse, at det gaaer igrunder dem med Daaben og Daab's-Pagten, ligesom det gaaer Paven, saa de vrævler ogsaa utilsadelig, naar de først opretter Daabspagten med os og døber os paa Herrens Begne, med den forfikkling, at vi derved faaer Syndsforladelse og gjenfødes af Manden til det evige Liv, og derpaa fortæller os, at vil vi blive salige, da er der meget andet som vi, paa deres Ord, som skriffløge Sjælesjorgere, maae troe og gjøre, da vi ellers, trods Daab's-Pagten, med samt vor Tro og Daab efter Herrens Indstiftelse, med „hans Fred“ og den „evige Betsignelse i det himmelske Vad“ gaaer Glip ad den evige Salighed.

Men naar vi nu, som vi maae, for uroffelig at blive ved Kristus og „Christi Lærdom“, lade alt Brævlet, baade det papistiske og det protestantiske Brævl om Salighedens Sag fare, kan vi da ogsaa, uden Brævl, forsoare vor christelige Betragtning af Daab's-Pagten, som et Ord af Herrens egen Mund og det eneste Saligheds-Vilkaar, naaget vi bekiender Tro til Skriften og Trang til Nadsveren.

Dette har man i den senere Tid dristlig benægtet, saa at om det end var sandt, at Papisterne vrævlede, og at de protestantiske Skriffløge vrævlede, saa vræv-

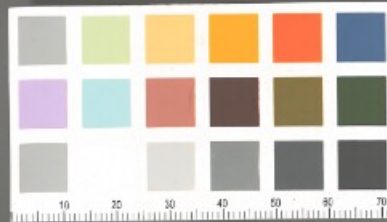

Iede dog Grundtvigianerne ogsaa, og maatte derfor selv indvømme, at deres Modstandere godt kunde have Ret, siondt de vrøvlde.

Nu være det langt fra mig at paasaae Umuligheden af, at enten mine Venner eller jeg selv kan vrøvlde, og har sikkert ogsaa vrøvlet lidt engang imellem, men jeg tør derfor ligesuldt paasaae og troste mig til at kunne bevise, at om Daaben og Daabs-Pagten vrøvler jeg ikke og har ikke vrøvlet, siden jeg fik Diene op for den soleklare Sandhed, at ligesom Gienfødselsen, den aandelige Fødsel, er det aandelige og evige Livs virkelige og eneste kjendelige Begyndelse, saaledes er Daabens eneste Vilkaar ogsaa Salighedens eneste Vilkaar, dersom ellers Daaben efter Herrens Indstiftelse virkelig er Gienfødselsens og Fornøyselsens Bad i den Helligaand. Denne Sandhed modsiges nemlig ingenlunde men forudsættes netop og bestrykes ved den Dplysning, at vi har en Apostel-Skrift, der forudsætter netop denne Tro og Daab, netop disse Saligheds-Vilkaar, og tjener i mange Maader til at oplyse og forklare baade Daabs-Pagten, Daabs-Ordet og det ny Liv og Levnet, som vi i Daaben fødes til, ikke af fortrængelig men af uforkrængelig Sød, det levende Guds Ord, som varer evindeligt, og ved den Dplysning, at vi ikke blot i Daaben har en Indstiftelse af Herren til Saliggjorelsens Begyndelse, men har i Nadveren ogsaa en Indstiftelse af Herren til Saliggjorelsens Fremme og Fuldstændelse, saa det ny Menneske-Liv i Herrens Mand, der ved Fødselen i Daaben er svædt og svagt, som alt Menneske-Liv, selv Herrens eget ved Fødselen af Moders-Liv, det Liv forefinder ved Daaben

i Forsagelsens, Troens og Bønnens Ord, den Moders-Malk, hvorefter Apostelen skriver, vi, som nyfødte Børn, skal hige, og forefinder paa Herrens Bord, i den saakaldte „haarde Tale“ om at æde Menneske-Sønnens Kiød og drikke hans Blod, den „haarde Mad“, som nærer og styrker Livet til at naae sin fulde Vægt og vinde sin Krone.

Vilde derfor Noget sige til os: vi troer vel i vort Hjerter alt hvad vi ved Daaben har bekiendt, og har den Tro til Herrens Daab, at den er i Sandhed et Gienfødselsens og Fornøyselsens Bad i den Helligaand, men just derfor troer vi ogsaa, at vi har Nok deri til Salighed, og vil slet intet have med den saakaldte Apostel-Skrift at gjøre eller modtage dens Dplysning enten om Stabelsen, eller om Herrens Fødsel, Livelse, Død, Opstandelse og Himmelfart, og vil heller intet have med Nadveren at gjøre, som I kalde Deelagtiggjorelse i Herrens Legem og Blod; da vilde vi ikke vrøvlde og sige: ja, saa er I slet ikke Christne, saa er Eders Tro forgjæves og Eders Daab ugyldig, Eders Saligheds-Haab forsvundet, men vi vilde sige: tager Eder vel i Agt, at I ikke lyver for Herrens Menighed i dette Stykke, thi da lyver I for den Helligaand, og vi kan ikke troe, det er sandt hvad I siger, at I troer Alt hvad I ved Daaben har bekiendt og troer paa Daabens Kraft til Gienfødselse og Fornøyselse i den Helligaand, og forlaster desuagtet ikke blot hele den christelige Lærestands Vidnesbyrd om Skriften, men hele Menighedens Vidnesbyrd om Nadveren. Imidlertid, det bliver Eders egen Sag, om I udelukker Eder selv baade fra Skriftens Dplysning og fra Nadverens Betsignelse, og vi tvivler ikke paa,

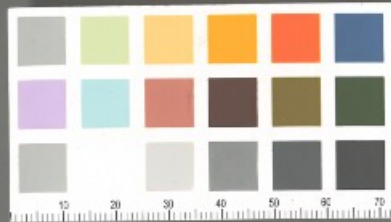
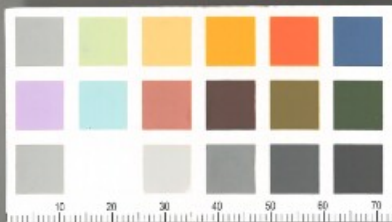
at sa afremit 3 alligevel, hvad vi dog ikke troer, kan faae fast i Troen og troste Eder ved Daaben, da vil Sandhedens Vaad ogsaa drive Eder baade til Naadveren, som Bortet i Himmeriges Rige, og til Skriftens Oplysning, som er uundværlig til Guds-Menneskets rette Dannelse.

Vender vi nu tilbage til Daabs-Pagten, da kan der vel fra de Skriftløges Side mede os langt flere Indvendinger end vi enten kan besvare eller forudsæe, med dens Tilstrækkelighed, som det eneste christelige Bilskaar for Saliggjørelsen, men da det ligefulde staaer fast, at Daabs-Pagten er det eneste Bilskaar for Daaben efter Herrens Indstiftelse, saa blive alle slige Indvendinger med Nødvendighed enten Indvendinger mod den aandelige Gienfødselse og Fornyelse i Daaben, eller Indvendinger mod Herrens Wijsdom, der kun satte dette Bilskaar for Daaben, altsaa aabenbar uchristelige Indvendinger, som kun blive latenterlige, naar man ikke tør være deres Uchristelighed bekendt, men vil grunde dem paa de Christnes egen bellige Skrift, eller paa Naadveren, som netop ubestrukkende er et Saligheds-Middel for de Troende og Dobte med denne Daabs-Pagt.

Naar derfor de Skriftløge med megen Dyrøvelse fortælle os, at de i vor Daabs-Pagt saoner enten Forpligtelsen til Hellighed, som dog, efter Skriften saavel som efter Fornustten, maa paahvile den, der skal blive salig, eller Forpligtelsen til Kiærlighed, som baade kræves af Skriften og forudsattes ved Naadveren, mens der i hele Daabs-Pagten end ikke findes et Ord om Gienfødsningen og Fornyelsen ved Christi Blod, som dog saa utvetykkelig fremhæves ved Naad-

veren, og hvorpaa især Apostelen Paulus har lagt Vægt som Christendommens Hoved-Ord, da maatte alt dette, om det var sandt og om de saakaldte Mangel virkelig gjorde Daabs-Pagten usikkert til at være det eneste Bilskaar for Saliggjørelsen, ene falde ham til Last, som har indstiftet Daaben og indrettet Pagten, saa han blev lige ufejerlig og utilforlidelig, om vi end nok saa stiltid stræbde at raade Ved paa Manglerne hos ham, og fornægtede deres ved den Tro paa Jesus Kristus, som vi bekiender, thi Discipelen er jo ikke over sin Mester, men den udlærte Discipel skal være som hans Mester.

Uagtet vi imidlertid hverken kan eller vil paatage os at forsvare Vorherres Wijsdom mod alle tvøse Indvendinger, saa skal vi dog, baade for Herrens og Menighedens Skyld, oplyse de Selvfølgtes Taabelighed, naar vi seer den, og naar man saaledes savner allehaande Forpligtelser i Daabs-Pagten, da kommer det jo af, at man tager for en Lov, hvad der er et Evangelium, ikke et Yaadbud om hvad vi skal giøre og lade for at blive salige, men et Tilbud om at giøre os salige, naar vi ærlig vil gaae ind paa Herrens Bilskaar. Forjager du og troer du, siger Herren, saa døber jeg dig med den Helligaand, saa at naar man vil giøre nogen Indvending herimod, da maa det være, enten at Vorherre Jesus Kristus ikke har Magt til at døbe med den Helligaand, eller at han dog ikke har Ret til at døbe saaledes paa disse Bilskaar, thi alle andre Indvendinger er grebne ud af Luften, hvor Taler ikke er om Salighed af Gjerninger men om Saliggjørelse usforstyret af Guds Raade. Kunde derfor Herren forsvare sin berømte Kiærne-Præs-

diken: Guds Rige er nær, omvender Eder og troer Evangelium! da kan han ogsaa godt forsvare sin Daabs-Pagt, der ved Døren til Guds Rige udtrykkelig siger os hvad han mener med at omvende sig og troe Evangelium, og vi tør godt paastaae, at kunde Vorherre Jesus ikke saliggjøre den, der arlig siger Ja til de Spørgsmaal, han gjør dem ved Daaben, da kunde han slet ikke saliggjøre Syndere, som jo dog er baade hvad han, efter Skriften, kom for, og hvad vi arme Syndere behøver ham til, thi hvem der allerede er hellig og reen, behøver ingen Renselse, og hvem der allerede elsker Gud af ganske Hjerter og Næsten som sig selv, behøver ingen Frelser fra Fortabelse, men er det evige Liv saa vis, som den, der allerede lever det, alt efter Herrens Ord til den Skriftsfløge: gjør det, saa lever du.

For Næsten er det jo mærkeligt nok, at man har savnet et udtrykkeligt Ord om „Hellighed“ hvor vi baade bekiender Tro paa den Helligaand, heter om Dyrkelse i den hellige Menighed og haaber alt i de Helliges Samfund, eller at man har savnet Hensyn paa Kiærlighed, hvor hele den kristne Tro aabenbar udspringer af Troen paa Guds Fæderlighed, altsaa Kiærlighedens evige Kilde.

Noget anderledes er det vel med Daabs-Pagten's Tausch om, at Synds-Fortabelse og evigt Liv er Virkningen af Herrens Hidselse, Død og Opstandelse, thi denne Tausch maa vel altid ved første Dens fast forandre og kan maaskee et Dieblit ængste en skriftlig og Christen, men det kommer dog blot deraf, at vi skriftsloge Folk, selv naar vi har søgt og fundet Livet, dog idelig fristes til mere eller mindre at glemme

Livet over Bogerne; thi saasnart vi sætter os levende ind i Forholdet, som det var fra Begyndelsen og som det altid skal betragtes, da falder baade Uroen og Forundringen bort og giver Rum til Beundring af Herrens Wiisdom. Der var nemlig Ingen i de første Dage, der døddes, før de havde hørt Forkyndelsen af det glædelige Budskab om Guds Son, som blev Menneske, leed, døde og opstod for os, saa alle de der lod sig døbe, gjorde det kun for at faae Del i den Salighed, som Jesus Kristus i Liv og Død havde forhvervet, saa det var en sølgelig Sag, men fordi Herren ikke kunde eller vilde forlange mere af et Menneske ved Daaben end det var det gamle Menneske mueligt at fatte, sætte Lid og sige Ja til, derfor krævede han ikke Bekjendelse af den Tro paa Fæleskabet mellem Herren og hans Menighed, hvorved alt vores bliver hans og alt hans bliver vores, da det er hvad først det ny Menneske kan opvære til at fatte, og som derfor først Herrens Ord i Nadveren til sine Gæster udtrykkelig bevidner.

Til Slutning skal jeg sige mine Medchristne, hvorfor jeg skriftlig har svaret saa lidt paa alt det meget, der er skrevet mod Troes-Bekjendelsen i Daabs-Pagten, som hele Menighedens guddommelige Troes-Regel og et levende Guds-Ord af Herrens egen Mund.

Tilseels er Grunden den, der ligger i Stridens Væbskaffenhed, da Munden umulig kan hævde sit Fortrin for Pennen ved en Penne-Fejde, men kun ved selv at udrette hvad Pennen aabenbar ikke kan: udtrykke og meddele Manden og Livet, som Pennen kun kan betegne og pege paa; men jeg har

